

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Karl Mikael Hansson Nordström	Telia Tunnistus	27.02.2025 13:39:07 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (6 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Viite Siikalatvan kunnan lausuntopyyntö 10.1.2025

Metsähallituksen lausunto Uljuan tuulivoimahankkeen Natura-arvioinneista koskien Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan ja Kivijärven Natura 2000 -alueita, Siikalatva

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on kuuluttanut Uljuan tuulivoimahankkeen luonnonsuojelulain mukaiset Natura-arvioinnit koskien Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan (SAC FI1103602) ja Kivijärven (SPA FI1104405) Natura 2000 -alueita.

Hankkeesta vastaa ABO Energia Suomi Oy. Molemmat Natura-arvioinnit on tehnyt FCG Oy 18.6.2024.

Metsähallitus lausuu hankkeesta luonnonsuojelulain 35.2 §:n mukaisena Natura 2000 -alueiden hallinnasta vastaavana viranomaisena. Tässä lausunnossa Metsähallitus lausuu Natura-alueiden suojelun perusteena olevien lajien ja luontotyyppien osalta.

Yhteenveto Natura-arvioinneissa esitetystä hankekuvauksesta

Uljuan tuulivoimapuisto kattaa noin 5200 hehtaarin laajuisen alan.

Tuulivoimaloiden toteutusvaihtoehdot:

- VE1 kattaa enintään 28 voimalaa
- VE2 enintään 22 voimalaa

Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja voimaloiden yksikköteho noin 5–10 MW.

Sähkönsiirron osalta tarkasteltavana on kaksi reittivaihtoehtoa (SVE A, SVE B), joiden pituus on noin 12–13 km. Tuotettu sähkö siirretään alustavien suunnitelmien mukaan valtakunnanverkkoon Fingrid Oyj:n suunnitteleman uuden, hankealueen länsipuolelle rakennettavan sähköaseman kautta. Sähköasema sijoittuu Fingrid Oyj:n Pysäysperä–Nuojuankangas 110 kV:n voimajohdon korvaavan uuden 400 + 110 kV:n voimajohdon varrelle.

Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan Natura 2000 -alue (SAC FI1103602)

Alue on Pohjanmaan-Kainuun aapasuovyöhykkeen karu aapasuo ja seudun harvoja suojeltuja suoalueita. Soiden reunat ovat laajalti ojitettuja. Kivennäismaareunuksilla ja metsäsaarekkeilla on tehty avohakkuita. Alueen suojeluperusteena on kolme luontodirektiivin luontotyyppiä: humuspitoiset järvet ja lammet, aapasuot ja puustoiset suot.

Kivijärven Natura 2000 -alue (SPA FI1104405)

Kivijärvi on lintuvesiensuojeluohjelmassa luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi lintuedeeksi. Kivijärvellä pesii noin 100 parin loppikolonia. Järvellä on monipuolinen, vaikkakin parimääriltään pieni vesilintu- ja kahlaajalajisto. Alueen suojeluperusteena on 18 lintudirektiivin lintulajia. Pohjois-Pohjanmaan maakunnan itäisissä osissa kohteen kaltaiset kosteikot ovat harvinaisia, mikä tekee Kivijärvestä maakunnallisesti erittäin merkittävän kosteikkolinnustokohteen.

Natura-arviointien kohdentaminen sekä käytetyt aineistot ja menetelmät

Arvioinnit on tehty Natura-tietolomakkeen ja valtion suojelualueiden biotooppikuvioiden pohjalta. Lisäksi Kivijärven Natura-arvioinnissa on käytetty Uljuan hankkeen luontoselvityksiä. Arvioinnissa on tukeuduttu myös tekijöiden asiantuntemukseen suojeluperustelajien ja -luontotyyppien alueellisesta levinneisyydestä ja edustavuudesta ja luontotyypeille ominaisen lajiston levinneisyydestä, ekologiasta ja käyttäytymisestä.

Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevalla arviointi kohdistuu alueen suojeluperusteluontotyyppisiin ja Kivijärvellä lintudirektiivin lajeihin. Alueiden koskemattomuuden osalta tarkastellaan myös muita kuin suojeluperusteluontotyyppisiä tai -lajeja.

Natura-arvioinneissa tunnistetut vaikutusmekanismit

Rakennustoilla ei arvioinnin mukaan ole pinta-alavaikutusta Natura-alueiden luontotyyppisiin ja niille ominaiseen kasvilajistoon.

Linnustoon kohdistuva mahdollinen suora vaikutus on törmäyskuolleisuus. Herkimpiä ovat mm. suuret, kaartelevat petolinnut ja kanalinnut.

Voimaloiden toiminnasta voi aiheutua melua ja muuta häiriötä. Linnustoon voi kohdistua este- ja häirintävaikutusta mm. melun, visuaalisten ärsykkeiden ja reunavaikutuksen lisääntymisen vuoksi. Habitaatin menetys, laadun huononeminen tai pirstoutuminen voivat vaikuttaa etenkin lajeihin, joiden elinpiiri ulottuu suoelin ympäristön ulkopuolelle. Häiriö- ja estevaikutuksia ja elinympäristöjä muuttavia vaikutuksia voi kohdistua myös muuhun eläimistöön.

Välillisiä vaikutuksia luontotyyppisiin ja niiden kasvilajistoon voi aiheutua hydrologisten muutosten vuoksi, mikäli rakenteet sijoittuvat Natura-alueelle tai sen läheisyyteen.

Voimajohtorakentamisessa vaikutuksia ovat luontotyyppien ominaispiirteiden muutokset leventyvän johtoalueen ja / tai uuden maastokäytävän puuston raivauksen myötä ja kasvupaikkatyyppimenetykset pylväspaikoilla. Linnuston ja muun häiriöherkän

lajiston kannalta vaikutuksia ovat rakentamisaikainen häiriövaikutus herkän lisääntymiskauden aikana, mahdolliset elinympäristöjen muutokset ja linnuston törmäysriskin kasvu.

Natura-arvioinnissa kuvatut vaikutukset Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan Natura-alueen suojeluperusteisiin

Lähin parannettava tie vaihtoehdossa VE1 sijaitsee noin 160 metrin päässä ja voimala noin 690 metrin päässä Natura-alueesta. Vaihtoehdossa VE2 Natura-alueen etäisyys lähimmästä parannettavasta tiestä on 220 metriä ja voimalasta 1,4 kilometriä.

Suojeluperusteluontotyyppeihin ei kohdistu pinta-alamenetystä tai reunavaikutuksen lisääntymistä, koska voimaloiden, tiestön ja sähkönsiirron rakenteet sijoittuvat riittävän kauaksi.

Voimaloiden rakentaminen ei vaikuta pohjavesioloihin, sillä voimaloiden kokoamisalueet toimivat edelleen pohjaveden muodostumisalueena. Pintavesien virtaussuunta Natura-aluetta lähimmillä hankkeen rakennuspaikoilla on pois Natura-alueesta, eikä vaikutuksia aapasoiden tai puustoisten soiden vesitalouteen muodostu.

Runsashumuksiset ja niukkaravinteiset järvet ja lammet -luontotyyppiä edustaa Ahvenjärvi, joka sijoittuu 1,3 kilometrin päähän lähimmistä hankkeen rakentamistoimista, jolloin luontotyyppiin ei kohdistu vaikutuksia etäisyyden ja pintaveden virtaussuunnan vuoksi.

Merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ei arvioida olevan. Hankkeella ei arvioida myöskään olevan vaikutusta Natura-alueen eheyteen.

Natura-arvioinnissa kuvatut Kivijärven Natura-alueen suojeluperusteisiin

Etäisyys Kivijärveltä Uljuan hankealueelle on noin kaksi kilometriä. Suojeluperusteena olevista lintudirektiivin lintulajeista ainoastaan ruskosuohaukkaan ja sinisuohaukkaan arvioidaan kohdistuvan hankkeesta vähäisiä vaikutuksia. Muihin suojeluperustelajeihin ei arvioida kohdistuvan vaikutuksia.

Yhteisvaikutukset

Uljuan hankealueen lähellä ei Natura-arviointien mukaan sijaitse sellaisia toiminnassa tai suunnitteilla olevia hankkeita, joilla voisi olla yhteisvaikutuksia Natura-alueiden suojeluperusteisiin. Merkittäviä yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa ei arvioida olevan. Hankkeella ei arvioida myöskään olevan vaikutusta Natura-alueiden eheyteen.

METSÄHALLITUKSEN LAUSUNTO**Arvioinnin asianmukaisuus****Hankekuvaus**

Natura-arviointi perustuu hankkeen kuvaukseen. Sen tulee olla konkreettinen ja yksilöity, jotta sen perusteella voidaan määritellä hankkeen vaikutusalue ja -mekanismi. Metsähallitus pitää hankekuvausta riittävänä.

Arvioinnin kohdentaminen, käytetyt menetelmät ja lähtöaineistojen riittävyys

EU-tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Natura-arvioinnin tulee perustua ajantasaisiin ja riittäviin tietoihin alueen suojeluperusteena olevista lajeista ja luontotyypeistä (mm. asiat C-127/02, C-43/10). Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonneva Natura-alueen arviointia varten ei ole tehty maastokartoituksia. Metsähallitus huomauttaa, että aineistona käytetty Metsähallituksen biotooppiaineisto on pääosin kartoitettu vuonna 2006 eli on lähes kaksi vuosikymmentä vanhaa tietoa.

Kivijärven Natura-arvioinnissa kerrotaan käytetyn aineistona Uljuan hankkeen luontoselvityksiä. Metsähallitus huomauttaa, ettei hankkeen luontoselvityksiä ole tehty Natura-alueella, vaan hankealueella ja sen lähiympäristössä. Alueen suojeluperusteena on useita lintudirektiivin lintulajeja, mutta niiden osalta ei ole tehty maastoseurantaa, jotta olisi selvinnyt niiden mahdolliset lentoreitit Natura-alueen ja hankealueen välillä, hankealueen läpi tai ruokailumaastot hankealueella.

Metsähallitus myös huomauttaa, että Natura-arvioinnissa merkittävyyttä tulisi arvioida kaksipuolisella asteikolla ei merkittävää heikennystä – merkittävä heikennys.

Vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin

Huolimatta lähtöaineistojen puutteellisuudesta Metsähallitus yhtyy Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei hanke merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyypejä.

Kivijärven Natura-alueen suojeluperusteena olevista lintulajeista ainoastaan ruskosuohaukan, sinisuohaukan ja nuolihaukan osalta arvioidaan kohdistuvan hankkeesta vähäisiä vaikutuksia, muihin suojeluperustelintulajeihin hanke ei Natura-arvioinnin mukaan vaikuttaisi.

Metsähallitus katsoo, että Kivijärven osalta Natura-arvioinnin johtopäätökseen jää epävarmuutta erityisesti petolintujen osalta. Arvioinnissa todetaan, että "on mahdollista, että Natura-alueella pesivät yksilöt käyttävät myös Ahvenjärvennevaa ja Turvakonnevaa saalistusalueenaan, jolloin VE1 mukaisia voimaloita sijaitsee Natura-alueen ja saalistusalueen välissä." Mutta johtopäätös siitä, ettei kuitenkaan ole merkittävästi heikentävää vaikutusta, on kuitattu sillä, että linnut väistävät voimaloita.

Johtopäätöstä ei esimerkiksi perustella viittauksilla tutkimustietoon. Arvioinnista puuttuu tieto siitä, miten Kivijärven Natura-alueen suojeluperustepetolinnut hankealueella saalistavat ja mikä on tutkimustiedon valossa niiden törmäysriski. Onko väistökerron todella todettu yhdeksi eli jokainen petolinnun läpilentä voimala-alueella onnistuu ja kuinka laajalla lajit tyypillisesti saalistavat. Edellä mainittu koskee ennen kaikkea vaihtoehtoa VE1.

Kivijärven Natura-alueen suojeluperusteena olevien lokiin lentoreittejäkin olisi ollut tarpeellista seurata. Nyt lokiin osalta arvioinnissa vain todetaan, ettei hankealueen takana ole lajeille sopivia ruokailumaastoja. Asiaa ei voi varmuudella todeta ilman ruokailulentojen lentosuuntien tuntemusta. Esimerkiksi Siikajokilaaksossa on paljon naurulokin ruokailualueiksi sopivia peltoja kohtuullisen matkan päässä. Puolassa tehdyissä satelliittiseurannoissa lokit ruokailivat jopa parinkymmenen kilometrin päässä. Lisäksi hankkeen luontoselvityksessä mainitaan, että linnustoseurannassa on havaittu hankealueen yli lentäviä naurulokkeja ja pikkulokkeja. Riski vaikutuksista lokkeihin pienenee oleellisesti, jos edistetään vain vaihtoehtoa VE2.

Yhteisvaikutukset ja vaikutukset Natura-alueen koskemattomuuteen (eheyteen)

Metsähallitus yhtyy Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei Uljuan hankkeella ole muiden hankkeiden kanssa merkittävästi heikentävää vaikutusta Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin tai Natura-alueen koskemattomuuteen.

Kivijärven Natura-alueen osalta Natura-arvioinnissa on sellaisia puutteita, ettei sen perusteella voi päätellä hankkeen vaikutusta alueen koskemattomuuteen.

Johtopäätökset

Metsähallitus yhtyy Iso Suksineva-Ahvenjärvenneva-Turvakonnevan osalta Natura-arvioinnin johtopäätökseen, ettei hanke merkittävästi heikennä Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontotyyppejä tai alueen koskemattomuutta.

Kivijärven Natura-alueen osalta arvioinnissa lähtöaineistoissa ja johtopäätösten perusteluissa on sellaisia puutteita, ettei arviointia voi pitää asianmukaisena.

Lausunnon ovat valmistelleet maankäytön erityisasiantuntija Pirjo Rautiainen ja luonnonsuojelun erityisasiantuntija Heli Suurkuukka.

Mikael Nordström

Asiointijohtaja

Metsähallitus, Luontopalvelut

Jakelu

Siikalatvan kunta

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus